

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2-4 pp. Administracja otwarta od g. 9-5, w niedzielę od 12 - 1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł., z odnośnikiem i przesyłką pocztową 4 zł. 4 gr. 80, za granicę 8 zł. OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 lam 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 lam. 18 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagraniczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

6. † p. Dominika z Arndtów ZAGRODZKA żona urzędnika Dyrekcji Rob. Publ. w Wilnie po krótkich cierpieniach zmarła dn. 17 listopada 1930 r. w wieku lat 39. Ekspozycja zwłok z Kliniki U. S. B. (ul. Bogusławska) do kościoła św. św. Piotra i Pawła odbędzie się dnia 18 listopada r. b. o godz. 4 p. p. Nabożeństwo żałobne odprowadnie zostanie w tymże kościele dnia 19 listopada r. b. o godz. 8 m. 30 rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarz św. św. Piotra i Pawła. O tych smutnych obrzędach zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrzebi w smutku MAŻ I RODZINA.

Tym którzy nieśli ośmiarną pomoc przy ratowaniu tragicznie zmarłego męża mego S. P. por. RACKIEWICZA oraz tym którzy okazali tyle serca przy oddaniu ostatniej posługi Zmarlemu, P. P. lekarzom, p. p. oficerom, podoficerom i szeregowym K. O. P. Policji i gminie Rudzińskiej, p. p. kolejarzom oraz gminie żydowskiej w Rudzińskich, a w szczególności ks. kapelanowi Sledziewskiemu, por. Luczajowi i por. Baranowskiemu Składa serdeczne podziękowanie B. Rackiewiczowa z dziećmi.

OTRZYMANO Lampy i żyrandole ELEKTRYCZNE. Najnowszych modeli w dużym wyborze D. H. T. ODYNEC i S-KA Wilno, ul. Wielka № 19.

INTROLIGATORNIA „DZIENNIKA WILEŃSKIEGO” MOSTOWA Nr. 1. TELEFON Nr. 1244 OPRAWY KSIĄŻEK, ROCZNIKÓW, KSIĄG BUCHALTERYJNYCH I INNE ROBOTY. WYKONANIE STARANNE. CENY PRZYSTĘPNE. OTWARTA OD 8-ej DO 4-ej POP. Czy jesteś członkiem L.O.P.P.?

WYNIK WYBORÓW OBECNYCH W PORÓWNIANIU Z ROKIEM 1928.

Table with 4 columns: Rok 1928, Rok 1930, Różnica w proc., and list of political groups like B. B., Str. Narodowe, etc.

Wyniki wyborów na ziemiach wschodnich.

Table showing election results for Okręg Nr. 63 (Wilno i powiat wileńsko-trocki) and Okręg Nr. 64 (Święciany) with columns for Wilno, powiat, and razem.

BRZEŚĆ LITEWSKI (Pat.) Okręg Nr 59. Wyniki wyborów z 218 obwodów, przyczem brak jeszcze 8. Uprawnionych do głosowania było 308.440, oddano głosów 207.604, unieważniono 8.434. Na poszczególne listy padło głosów: Na listę № 1 — 189.176, № 5 — 1.513, № 6 — 665, № 17 — 4.278, № 18 — 2.838. Przepuszczalnie 5 mandatów otrzymała lista № 1. NOWOGRODĘK (Pat.) Okręg Nr 61. Ostateczny wynik wyborów w okręgu nowogrodzkim (bez 2 obwodów), które nie wpłynęły na zmianę wyniku) oddano ogółem 184.196, unieważniono 8.056, ważnych głosów 175.646. Wszystkie 6 mandatów zdobyła lista Nr 1 — 145.741 głosami. Ponadto lista Nr 5 — 1.587, lista Nr 7 — 6.487, lista Nr 11 — 1.769, lista Nr 17 — 8.349, lista Nr 22 — 3.657. PIŃSK (Pat.) Okręg Nr 60. Wyniki wyborów w 179 obwodach, brak jeszcze 4. Uprawnionych do głosowania było 249.809, głosów oddano 170.515, unieważniono 5.126. Na listę Nr 1 padło głosów 152.577, Nr 5 — 1.451, Nr 7 — 3.506, Nr 17 — 6.017. Reszta głosów rozstrzelona na pozostałe listy. Wobec tego przypuszczalnie wszystkie mandaty w liczbie 5 otrzymała lista Nr 1. KRZEMIENIEC (Pat.) Okręg Nr. 58, t. j. Krzemieniec—Dubno—Ostróg—Zdobunów. Ostateczny wynik wyborów: Lista Nr. 1 zdobyła wszystkie mandaty. KOWEL (Pat.) Okręg Nr. 56. Ostateczny wynik wyborów — lista Nr. 1 zdobyła wszystkie 5 mandatów. ŁUCK (Pat.) Okręg Nr. 57 (Łuck—Równe, Kostopol). Lista Nr. 1 uzyskała 5 mandatów, lista UNDO — 1 mandat. GRÓDNO (Pat.) Okręg Nr. 6. Nr. 1 — 3 mandaty, Nr. 19 — 1 mandat. LIDA. Lista Nr. 1 — 90.500, Nr. 7 — 13.368, Nr. 19 — 9.975, Nr. 24 — 1801.

Wyniki wyborów na ziemiach zachodnich i centralnych.

WARSZAWA. (Pat.) Okręg Nr. 1. Prowizoryczny rezultat głosowania w stolicy jest następujący. Obwodów 371, liczba uprawnionych do głosowania — 709,749, głosów złożono 466,713, z tego ważnych 464.241. Na listę Nr. 1 oddano głosów — 184.165, Nr. 2 — 17.320, Nr. 4 — 80.240, Nr. 5 — 13.033, Nr. 6 — 1.174, Nr. 7 — 32.732, Nr. 17 — 39.659, Nr. 18 — 32.189, Nr. — 14.161, Nr. 21 — 355, Nr. 22 — 40.126. Przepuszczalny podział mandatów — lista Nr. 1 zdobyła — 7 mandatów, Nr. 4 — 3 mandaty, Nr. 7 — 1 mandat, Nr. 17 — 1 mandat, Nr. 18 — 1 mandat, Nr. 22 — 1 mandat. PŁOCK. (Pat.) Okręg Nr. 9. Na listę Nr. 1 padło głosów 42.171 — 2 mandaty, na listę Nr. 7 — 63.237 — 3 mandaty. PIOTRKÓW. (Pat.) Okręg 18. Według prowizorycznych obliczeń wyniki są następujące: Oddano głosów ważnych 147.696. Na listę Nr. 1 — 48.876 głosów — 2 mandaty, Nr. 2 — 3.788 — bez mandatu, Nr. 4 — 28.541 — 1 mandat, Nr. 7 — 39.965 — 2 mandaty, Nr. 17 — 12.559 — bez mandatu. Pozostałe listy bez mandatu. WARSZAWA. (Pat.) Okręg Nr. 2 (Warszawa powiat). Rezultat wyborów przedstawia się według prowizorycznych obliczeń następująco: Na listę Nr. 1 padło głosów 69.710 — 3 mandaty, Nr. 2 — 6.525 — bez mandatu, Nr. 4 — 21.142 — 1 mandat, Nr. 7 — 35.816 — 1 mandat. Pozostałe listy bez mandatów. ŁÓDŹ. (Pat.) Okręg Nr. 13 (Łódź miasto) Nr. 1 — 4 mandaty, Nr. 17 — 1 mandat, Nr. 22 — 2 mandaty. KONIN. (Pat.) Okręg Nr. 15. (Konin, Kolo, Słupca, Łęczycza) Nr 1—2 mandaty, Nr 4—1 mandat, Nr 7—3 mandaty. KALISZ. (Pat.) Okręg Nr 16. (Kalisz—Turek—Wieluń). Wyniki tymczasowe: Nr 1—3 mandaty, Nr 4—4 mandaty. ŁÓDŹ. (Pat.) Dotychczasowe wyniki razem w wojew. łódzkim. Lista Nr 1 otrzymała 14 mandatów, Nr 4 — 7 mandatów, Nr 7 — 7 mandatów, Nr 17—1 mandat, Nr 22—2 mandaty. KIELCE. (Pat.) Okręg Nr 20. (Kielce—Jędrzejów—Włoszczowa) Nr 1—54.061 głosów—2 mandaty, Nr 4—28.301 głosów—1 mandat, Nr 7—62.598—2 mandaty, Nr 17—3350. SANDOMIERZ. (Pat.) Okręg 22. (Sandomierz—Stopnica—Pinców). Nr 1 — 44.385 głosów, Nr 7 — 64.740. Przepuszczalny podział mandatów Nr 1—2 mandaty, Nr 7—3 mandaty. GNIEZNO. (Pat.) Okręg Nr. 33. Lista Nr. 1 — 1 mandat, Nr. 4 — 2 mandaty, Nr. 7 — 2 mandaty. OSTRÓW WIELKOPOLSKI. (Pat.) Okręg Nr. 37. Na listę Nr. 1—1 mandat, Nr. 4 — 2 mandaty, Nr. 7 — 3 mandaty. POZNAŃ. (Pat.) Okręg 35 (powiat). Lista Nr. 1 — 1 mandat, Nr. 4 — 2 mandaty, Nr. 7 — mandat. POZNAŃ. (Pat.) Okręg Nr. 34 (miasto). Lista Nr. 1 — 1 mandat, Nr. 4 — 3 mandaty. BYDGOSZCZ. (Pat.) Okręg 32. Nr. 1 — 1 mandat, Nr. 4 — 2 mandaty, Nr. 7 — 2 mandaty, Nr. 12 — 1 mandat. KRÓLEWSKA HUTA. (Pat.) Okręg Nr. 38. Nr. 1 — 2 mandaty, Nr. 12 — 1 mandat, Nr. 19 — 2 mandaty. KATOWICE. (Pat.) Okręg Nr. 39. Lista Nr. 1 — 2 mandaty, Nr. 12 — 1 mandat, Nr. 19 — 2 mandaty. CIESZYN. (Pat.) Okręg Nr. 40. Lista Nr. 1 — 2 mandaty, Nr. 12 — 1 mandat, Nr. 19 — 3, Nr. 22 — 1 mandat. KALISZ. (Pat.) Okręg Nr. 16. Lista Nr. 1 — 3 mandaty, Nr. 4 — 3 mandaty i Nr. 17 — 1 mandat. BIAŁA PODLASKA. (Pat.) Okręg Nr. 25. Głosowało 124.693, głosów ważnych oddano 116.986. Na listę Nr. 1 — 34.602 głosy — 1 mandat, na listę Nr. 4 — 41.076 głosów — 2 mandaty i na listę Nr. 7 — 28.936 głosów — 1 mandat. LUBLIN. (Pat.) Ogólny podział mandatów w całem województwie przedstawia się następująco: Lista Nr. 1—15 mandatów, Nr. 4—5 mandatów, Nr. 7 — 7 mandatów, Nr. 19 — 2 mandaty, Nr. 23 (Zjednoczona Lewica Chłopska) — mandat. LWÓW. (Pat.) Okręg № 50 (Lwów miasto). Na № 1 padło głosów 46.549—3 mandaty, lista № 4 — 12.932—bez mandatu, № 7 — 13.553—bez mandatu, № 14 — 30.518 — 1 mandat. SIEDLCE. (Pat.) Okręg № 3. Prowizoryczny podział mandatów. Nr 1 — 2 mandaty, Nr 4 — mandaty. KRAKÓW. (Pat.) Okręg № 41 — miasto. Przepuszczalny podział mandatów: Lista № 1 — 2 mandaty (33.488 głosów), № 7—1 mandat (19.028 głosów), № 14 — 1 mandat (17.568 głosów). Inne listy bez mandatów. SZAMOTULY. (Pat.) Okręg № 36. Lista № 1 otrzymała 33.996 głosów — mandat, № 4 — 55.809 głosów — 2 mandaty, Nr. 7 — 41.740 głosów — 1 mandat, № 22 Niemiecki Blok Wyborczy — 30.716 głosów — mandat. TORUŃ. (Pat.) Okręg Nr. 31. Lista Nr. 1—31.313 głosów—1 mandat, Nr. 4—55.828 głosów—2 mandaty, Nr. 7—50.590 głosów—2 mandaty. Reszta list bez mandatów. GRUZIĄDZ. (Pat.) Okręg Nr. 30. Lista Nr. 1—29.965 głosów—1 mandat, Nr. 4—41.807 głosów—1 mandat, Nr. 7—49.505 głosów—2 mandaty. TCZEW. (Pat.) Okręg Nr. 29. Lista Nr. 1 — 31.159 głosów — 1 mandat, Nr. 4—68.079 głosów—3 mandaty, Nr. 7 — 42.935—1 mandat, Nr. 12—(Niemiecki Blok Wyborczy) — 15.939 — bez mandatu. Brak jeszcze danych z 3 obwodów, z którymi nie można było się skomunikować z powodu uszkodzenia połączeń telefonicznych, wynikłego wskutek burzy.

Podział mandatów w Centrolewie.

(Telefonem od własnego korespondenta) WARSZAWA. Centrolew otrzymał 81 mandatów, z czego PPS.—21, Wyzwolenie—18, Str. Chł.—17, Piast—15 i NPR.—10 mandatów.

Rezultaty wyborów w Warszawie.

(Telefonem od własnego korespondenta) WARSZAWA. Okręgowe komisje wyborcze zakończą prace w środę. Wówczas dopiero będą miarodajne zestawienia, dotychczasowe bowiem są oparte na informacjach władz administracyjnych.

Sprawa przeniesienia więźniów z Brześcia.

(Telefonem od własnego korespondenta) WARSZAWA. Pułk. Kostek Biernacki ma w najbliższym czasie powrócić do pułku, co oznaczało, że kwestja przeniesienia więźniów z Brześcia na Święty Krzyż już dojrzała.

Przedłużenie umowy o monopol zapalczany.

(Telefonem od własnego korespondenta) WARSZAWA. W poniedziałek wieczorem podpisano w Min. Skarbu umowę o pożyczkę zapalczaną z konkretnym zapalczanym. Umowa obejmuje przedłużenie terminu dzierżawy na 20 lat, t. j. do r. 1965, oraz zmiany warunków dzierżawy. Kontrakt warunków opiewa pożyczkę na 32.400.000 dolarów, na 6 1/2 proc., po kursie emisyjnym 93.

Wybory w Gdańsku Wielkie zwycięstwo hitlerowców.

GDANSK. (Pat.) — Ostateczne wyniki wyborów w Gdańsku przedstawiają się w świetle liczb następująco: Socjaliści uzyskali 19 mandatów (stracili naogół około 13 tysięcy głosów w porównaniu z poprzednimi wyborami), nacjonalści 10 mandatów (stracili z górą 10 tys. głosów), hitlerowcy 12 mandatów (uzyskali około 29.500 głosów), komuniści 7 mandatów (uzyskali zgórą 8 tys. głosów, Centrum katolickie—11 mandatów (uzyskało około 3 tysięcy

Wybuch w kopalni.

BĘDZIN. (Pat.) Na jednym z szybów kopalni Saturn w zagłębiu Dąbrowskim, na głębokości 200 metrów, nastąpił w niedzielę wybuch gazów ogniowych. Niektóre chodniki zaważyły się. Dwóch górników, pozostających w tym pokładzie, uległo prawdopodobnie

PIERWSZE GŁOSY PRASY O WYBORACH.

Kurjer Warszawski: Wybory do sejmiku zostały zakończone. Opinia publiczna od początku kampanji zdawała sobie doskonale sprawę, że wybory te nie były zwykłymi wyborami do parlamentu. Cały okres przedwyborczy od chwili rozpisania wyborów niemal dzień po dniu dowodził, że wybory te mają charakter zgola wyjątkowy. Akt wyborczy ma jako cel — swobodne wyrażenie opinii kraju. Czy i o ile cel ten mógł być osiągnięty tym razem—każdy sobie z łatwością da odpowiedź. Opinia polityczna odpowiedź tę dać sobie mogła już na wstępie akcji wyborzej. Okres przedwyborczy otwarty został wypadkami w nocy z dnia 9 na 10 września, kiedy to kilkunastu przywódców wszystkich stronnictw opozycyjnych uwięziono i wywieziono do twierdzy wojskowej w Brześciu. Aresztowanie to było początkiem wielkiej serji aresztowań b. posłów i działaczy stronnictw niezależnych. Aresztowani czy „zatrzymani” byli bardzo liczni b. posłowie stronnictw opozycyjnych, biorący udział w akcji wyborczej. Aresztowano zaś i zatrzymano do chwili obecnej w więzieniu przeszło 80 b. parlamentarzystów. Z pośród zgłoszonych list kandydackich, że przypomniemy, utraciła opozycja: lista nr 4 pięć okręgową i lista nr 7—dwanaście okręgową; według poprzednich wyborów była to strata już ponad milion głosów i ponad 60 mandatów. W samej zaś akcji wyborczej tych list, które wyszły obronną ręką z unieważnień, wiemy dobrze, jak była w praktyce respektowana zasada równych szans. Dość przypomnieć znane wszystkim, nieprzytomnym z bardzo bliska, mieszkańcom stolicy barbarzyńskie napady na zgromadzenia listy nr 4. Więcej. Propagatorzy listy nr. 1 rozpoczęli wreszcie szeroką i gwałtowną agitację na rzecz—jawnego głosowania, w czem zyskali niejakkie oparcie ze strony p. komisarza Giżyckiego w jego pierwotnej instrukcji. Wiadomo, czem jest jawne głosowanie, gdy w grę wchodzi lista, na której kandyduje cały rząd z prezesem swym na czele. To też wybory były w ogromnej mierze robione jawnie, jak dowodzą choćby liczne doniesienia P. A. T., dawane niżej, gdzie używa się pięknego eufemizmu, iż głosowano „otwarcie”, głosów „nie ukrywano”, maszerując nieraz dla nadania rezonansu swym głosom—z orkiestra. Charakterystyczne też jest, że są obwody, gdzie w ten sposób „w ordynku” ludność szła do urny i w 100 proc. głosowała—na jedynkę. Kto pamięta wybory z r. 1928, choćby z okręgu Tarnopol, gdzie sąd najwyższy musiał prostać wyniki, gdyż były one zniekształcone na rzecz „jedynki”, ten

GIEŁDA WARSZAWA 17.X (Pat.)

Table with 2 columns: Waluty i dewizy, and values for Dolary, Belgja, Holandia, Kopenhaga, Londyn, Nowy York, Nowy York kabel, Paryż, Praga, Szwajcaria, Wiedeń, Berlin.

„Gazeta Warszawska”

Z pierwszych, niedokładnych i chaotycznych wiadomości nie podobna wyprowadzić żadnych konkretnych wniosków o wyniku wyborów. Nie mniej jednak zarysowuje się już pewien ogólny obraz stoczonej walki. Na ziemiach czysto polskich walka ta rozegrała się między trzema listami: jedynką, czwórką i siódmką, przyczem w szeregu obwodów, a nawet całych powiatów idziemy na czele. W okręgach Wielkopolski i Pomorza lista Nr. 4 uzyskała prawie wszędzie względną większość. Mocno stanęliśmy w północnych powiatach b. Kongresówki. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja na wschodzie. Tam ludność zapalała taką miłością do jedynki, że z muzyką jawnie i stuprocentowo głosowała na B.B. Najlepiej spisali się spiszacy, którzy już o 11 rano (!) w niektórych gminach ukończyli głosowanie. Wygłosowali naturalnie wszyscy, jak jeden mąż i jedna kobieta, i również wszyscy oddali głosy na jedynkę. Możemy ustalić formułę, że powodzenie jedynki wzrasta od zachodu ku wschodowi, dochodząc do „cudów” w najcięższych okręgach Wołynia, Pokucia i Nowogrodziny. Politycznej charakterystyki wyborów nie można kreślić pod pierwszym wrażeniem. Nie ulega jednak wątpliwości, że w nowym Sejmie obóz narodowy będzie miał bardziej odpowiedzialne zadanie do spełnienia, niż w poprzednim. W naszej walce ideowej, obliczonej na dalszą metę, wybory obecne stanowią ważny i pozytywny krok naprzód. Ci którzy mówili o „zmierzchu endecji”, przekonali się, że obóz narodowy nie tylko żyje, ale i bije i zwycięża.

Koszulki Jaegerowskie swetry, pullovery, bielizna ciepła. Już są do nabycia w Polskiej Składnicy Galanteryjnej FRANCISZEK FRLICZKA. w Wilnie, Zamkowa 9, tel. 6-46. 711-40

4

W niedzielę dn. 23-XI wybory do Senatu w całym województwie Wileńskim głosujemy na

4

W PRZYSZŁYM SEJMIE.

Warszawa, 19 listopada.

Dn. 2 grudnia jako w trzeci wtorek po wyborach sejmowych musi się odbyć posiedzenie pierwsze nowego sejmiku. Nie zjawi się w nim wielu z dotychczas znanych postaci sejmowych. Z Klubu Narodowego nie będzie pos. dra Pierackiego, przedstawiciela Lwowa, który jako prezes komisji prawniczej zapisał się świetnie w pracach sejmiku, z którego ramienia stał przed Trybunałem Stanu jako oskarżyciel.

Na ławach BB braknie zjednoczenia pracy wsi i miast. Zatrzymano tylko dwu braci Lechnickich, z których jeden uzyskał mandat w Lublinie, a drugi wchodzi z listy państwowej, lecz usunięto całą grupę „Przełomu”, więc prezesa Zjednoczenia Stypiańskiego, Kierzkowskiego, Sroczyńskiego itd. Sporo arystokratów towarzyszyć będzie p. Radziwiłłowi, lecz braknie dawnego sekretarza klubu BB p. Piaseckiego Adama, którego nie chciano postawić na liście.

Na łamach centrolewu szczerby są największe.

Wśród socjalistów nie zdobyli mandatu: prezes centrali związków klasowych J. Kwapiński, jej sekretarz generalny Z. Żulawski, który wejdzie jednak do sejmiku, gdyż p. Daszyński zatrzyma mandat z listy państwowej, a krajkowski odstąpi p. Żulawskiemu; prezes związku górników J. Stańczyk, prezes związku kolejarzy Kuryłowicz; sędziwy parlamentaryzista dr. Diamand zapewne otrzyma mandat z listy państwowej.

Wśród ludowców upadł b. marszałek Rataj, a na liście państwowej posiada dalekie miejsce. Upadł też ks. Panaś, kandydujący w okręgu morskim.

Z Wyzwolenia nie wejdą pp. Putek, Bagiński, prof. Kalinowski, I. Kosmowska, Karnicka, b. prezes stronnictwa Stolarski, dr. Grański—sam kwiat inteligencji tej partii.

Dla NPR najdotkliwszą stratą jest niedopuszczenie do mandatu prezesa komitetu centralnego p. Popiela.

Sporo pomiędzy nimi jest więźniów brzeskich. Cóż się z nimi stanie? Czy po uzyskaniu mandatu zostaną wypuszczeni z Brześcia, względnie z Sw. Krzyża? W kołach sanacyjnych opowiadają, że w tej sprawie potrzebna będzie uchwała sejmowa, a pono istnieje w kołach sanacyjnych tendencja, by w wielkoduszości po zwycięstwie jedynki uchwalić ustawę o abolicji.

Jest rzeczą bardzo ciekawą, że obie frondy dywersyjne utworzone przez grupę pułkownikowską, a mianowicie BBS oraz „niezależne stronnictwo chłopskie” nie otrzymały żadnego mandatu w okręgach. Padł główny promotor BBS p. Jaworowski, który nie znalazł żadnego schronienia na listach BB, jak inni jego towarzysze, jak pp. Burda-Bobrowski, Moraczewska. Użył w sierpniu do rozwiązania Stronnictwa Chłopskiego dawni działacze tej partii, jak Halko, Ledwoch, Adamowicz, Makarczyk—zrobili swoje, wytworzyli dywersję w partii, odebrali jej własną gazetę, a teraz zostali wykwitowani zupełnie. Widocznie zadanie swoje spełnili...

Z Białorusinów przeszedł jedynie p. Jeremicz i to z listy państwowej nr. 11.

Kto będzie marszałkiem? Sanacja, rozporządzająca absolutną większością, już teraz nie ma powodu boczny się na władzę sejmową. Już dawniej wspomiano o kandydatach na marszałka wymieniano pp. Cara, Radziwiłła lub Switalskiego. W ostatnich czasach najczęściej spotyka się nazwisko p. Jana Piłsudskiego, któremu już dawniej chciano powierzyć wicemarszałkostwo, ale po przegranej kandydaturze p. Bartla postanowiono wycofać wszelkie swe kandydatury.

Z prasy.

Plebiscyt.

Mówiono nam przed wyborami, że dzień 16 listopada będzie dniem „plebiscytu” za J. Piłsudskim lub przeciw niemu. Po części tak rzeczywiście było. Należy teraz zapytać jaki jest wynik tego plebiscytu?

„Kurier Wileński” w ten sposób formuluje odpowiedź:

Wybory przyniosły odpowiedź niedwuznaczną. Nietylko cyfrowe wyniki są tu ważne. W krótkich, telegraficznym stylem pisanych zmiłkach dziennikarskich, jakie płyną ze wszystkich stron i zakątków Polski, ukrywa się cały beznamienny entuzjazm, z jakim szerokie masy obywateli, bez względu na wyznanie, narodowość i wczorajszą przynależność partyjną, szły do urny wyborczej z imieniem Marszałka, jamu niosąc posuch i gotowość dalszej, wierniej służby. Gromadą, z orkiestrą, z transparentami, ze śpiewem na ustach, a kartką wyborczą jedynki, demonstracyjnie niesioną, szły do głosowania całe wsie. Tysiące i tysiące obywateli wyborców rezygnowało z przywileju stosowania tajnego, z dumą legitymując się kartką wyborczą jedynki, ze swej przynależności do obozu pracy państwowej.

To szczerze przyznanie się do jawnych wyborów nie świadczy bynajmniej o tem, iż były one sprawiedliwe, że wszystko odbyło się bez zewnętrznego nacisku. Co się zaś tyczy „szerokich mas obywateli, bez względu na wyznanie, narodowość etc.” to istotnie w szeregach jedynki znaleźli się prawie wszyscy żydzi, Niemcy, Rusini, Rosjanie, Tatarzy, Karaimi, Cyganie, przedewszystkiem zaś miljonowe zastępy ciemnych, narodowo nieświadomych pińczuków, pieszczuków „tułczych” i t. pod... najmniej zaś rdzennych Polaków, o czem dowodnie pisze „Słowo Pomorskie”:

Na ziemiach zachodnich, t. j. na Pomorzu, w Wielkopolsce i na G. Śląsku społeczeństwo polskie w 75—80% wypowiedziało się przeciw sanacji, która—przy pomocy i nacisku wyższych czynników—zdołała tu zebrać zalety 20—25% głosów. A między tymi „zwolennikami” Be-Be są przecież także tacy, co naprawdę głos dali, lecz sercem i duszą należą do innego obozu.

W Polsce środkowej t. j. w b. Kongresówce, wyniki są również ujemne dla sanacji. Mimo pomocy głosów żydowskich, mimo przeróżnych środków i stuczek, mimo gróźb i terroru, polska ludność stwierdziła, że jest prze-

ciwna zarówno sanacji jak jej metodom rządzenia.

W Polsce wschodniej, t. j. na kręślach, sanacja rzeczywiście „triumfowała”, zabierając w wielu okręgach wszystkie mandaty. Czy to ma być świadectwem, że ludność ruska i białoruska tak gorliwie popiera sanację? Nie chcemy nad tem się zastanawiać. Pragniemy tylko ustalić fakty i spojrzeć rzeczywistości w oczy.

gorzkie żale p. Moraczewskiego.

Jak wiadomo, lewica sanacyjna, czyli tak zw. B.B.S., pod wodzą pp. Moraczewskiego, Jaworskiego i Praussowej, nietylko nie osiągnęła ani jednego mandatu, ale w dodatku w kilku miejscowościach, jak w Serocku, Płońsku i Będzinie, zwolennicy tej listy (№ 2) dotkliwie poturbowani zostali przez swych kolegów z BB.

Z tego powodu „towarzysz” Moraczewski wylewa na łamach swego „Przedświt” gorzkie żale w artykule pod tyt. „Po naszej klęsce wyborczej”. Na wstępie, widocznie w rozgoryczeniu wypowiada bardzo słuszną opinię o obecnej większości sejmowej:

„Większość sejmowa, którą wybrano dla współpracy z rządami Marszałka Piłsudskiego, nie posiada do tej pory nie tylko żadnego zdecydowanego, ale żadnego wogóle programowego oblicza. Reprezentuje najprzeróżniejsze żywioły, tendencje, klasy, warstwy, interesy”.

Stwierdziwszy ten fakt, o którym dawno już pisała prasa opozycyjna, przyznaje się „Przedświt” do rezygnacji i „bez ostonek” do tego, że B. B. S. poniosła w tych wyborach wielką klęskę.

„Haniebnie nie dopisała, zawiodła na całej linii, klasowa świadomość robotniczego proletariatu polskiego”.

Dalej zaś narzeka, że BBS, „stając pod sztandarami socjalistycznej klasowości nie uzyskała w Warszawie nawet tyle głosów, ile wynosi liczba zarejestrowanych członków tej organizacji zawodowych na terenie stolicy.”

Bo z przedwczorajszego głosowania wynika, że większość tych robotników jeszcze jest obojętne czy w parlamencie Rzeczypospolitej będzie ich reprezentował ich towarzysz Jaworowski i ich towarzyszka Praussowa, czy też ksiądz Zononowicz i prezes Izby Przemysłowo-Handlowej, p. Wartalski, dziś z B. B. a wczoraj i może jutro także jeden z najwierniejszych wśród wiernych endecji.

Po zł. 1.000 Nr. Nr.: 20265, 22895, 199604.

Po zł. 500 Nr. Nr.: 28797, 39907, 105977, 125975, 154515, 164386.

Po zł. 400 Nr. Nr.: 13111, 46200, 55603, 86429, 95877, 101787, 108554, 109872, 112848, 117716, 121515, 165576, 175386, 181417, 182011.

Wybory do Senatu.

Wybory do Senatu odbędą się w najbliższą niedzielę, przyczem całe województwo wileńskie stanowi jeden okręg i wybiera 4 senatorów. Prawo wybierania ma obywatel, który w dniu rozpisania wyborów miał ukończonych 30 lat i mieszka w tym okręgu cały rok.

Obwody wyborcze pozostają te same, co przy wyborach do Sejmu, ci sami pozostają członkowie komisji obwodowych i ten sam system głosowania i obliczania wyników. Zastrzeżenie co do koniecznego zamieszkiwania roku w danym okręgu nie dotyczy robotników, którzy zmienili miejsce pracy, ani przeniesionych urzędników.

W województwie wileńskim wystawiona została Lista Narodowa Nr. 4.

Na 4 głosują wyborcy w Wilnie i w powiatach: wileńskim, oszmiańskim, wilejskim, mołodziezańskim, święciańskim, brastawskim, postawskim i dziśnieńskim.

List otwarty b. posła Taraszkiewicza na łamach prasy sowieckiej.

Zwolniony przedterminowo z więzienia przewodca Hromady białoruskiej b. poseł B. Taraszkiewicz ogłosił w organie urzędowym centralnego komitetu partii komunistycznej „Zwiewda” w Mińsku list otwarty do białorusinów, w którym, stając wyraźnie na platformie komunistycznej, nawołuje do zwalczania nietylko rządu obecnego w Polsce, ale wszystkich stronnictw polskich lewicowych i prawicowych a przedewszystkiem białoruskiej sanacji i białoruskiej chadecji.

Taraszkiewicz wykpiwa przedterminowe zwolnienie go wraz z towarzyszymi z więzienia, które miało być rzekomo zręcznym posunięciem sanacyjnych polityków polskich w Wilnie. Wykpiwa dalej subdyja przyznane na gimnazjum białoruskie i seminarjum nauczycielskie.

W obszernym wywodzie rozodzi się nad rzekomym uciskiem białorusinów i przeprowadza rewolucja socjalną według znanych i ogranych metod komunistycznych. Wywody te wyraźnie wskazują, że Taraszkiewicz chce przypodobać się bolszewikom i zjednać ich zaufanie.

„Zwiewda” listowi otwartemu Taraszkiewicza zdaje znamienne tytuł: „Kłęska manewru pilsudczyków z przedterminowym uwolnieniem b. posłów hromadawców”.

Istotnie nie udało się ci b. posłowi Hromady naszym politykom sanacyjnym! Przypomnijmy sobie ile to artykułów wypisał „Kurier Wileński” w czasie procesu Hromady w obronie Taraszkiewicza, Rak-Michajłowskiego i t. d., których prezentował jako „ideowych patriotów”, walczących o „autonomię kulturalno-oświatową” w granicach państwa polskiego. Artykuły te w społeczeństwie polskim robiły wrażenie pewnego nacisku moralnego na Sąd, który jednak zachował swoją niezależność i wydał wyrok zgodnie z prawem i sumieniem.

Aliści akcja „Kurjera Wileńskiego” nie ustała. Ludzie robiący politykę białoruską w Wilnie i w Warszawie dopięli swego. Hromadowcy zostali przed czasem wypuszczeni na wolność. Na krótkowzroczność sanacyjnych polityków odpowiedzieli Hromadowcy ucieczką z Polski dla prowadzenia dalej swej akcji skierowanej przeciwko państwu polskiemu. Czy to zbliżowanie się „Kurjera Wileńskiego” i jego adherentów otrzeźwi nareszcie głowy nabite „jagiellońską ideą”?

POKŁOSIE WYBORCZE.

Falszywe „czwórki” i „siódemki”.

Komunikują nam z Oran: Podczas wyborów do Sejmu w osadzie Orany, w lokalu Komisji Wyborczej, rozłożone były na stole numerki list 1, 4 i 7. Zarówno „czwórki” jak i „siódemki” na odwrotnej stronie miały nadruk. Czwórka—lista Stronnictwa Narodowego, „siódemka”—„Zw. Obrony Prawa i Wolności Ludu”. Przy stole „urzędował” gajowy Czernulewicz, z opaską B.B.W.R. na rękę.

Każdemu wyborcy, który przyszedł do Komisji oddać głos—Czernulewicz proponował „jedynkę”—a w razie odmowy podawał fałszywą „czwórkę” lub „siódemkę”—z napisem na odwrocie.

Dopiero na kategoryczne żądanie członka Komisji p. Matejmasa, przewodniczący polecił policji usunięcie agita ora BB, oraz nakazał zabrać rozłożone na stole numerki.

Przeciwko Czernulewiczowi wywołana zostaje sprawa o fałszowanie wyborów. Jest kilku świadków, którzy złożą zeznania.

O podobnych faktach rozdawania fałszywych „czwórek” otrzymujemy informacje również z innych obwodów, między innymi z Mejszagoly, Nowych Werek i t. d.

„Mężowie zaufania”.

W wielu komisjach obwodowych w okręgach Wileńskim i Święciańskim mężowie zaufania, wyznaczeni przez pełnomocników List Narodowych, nie zostali dopuszczeni do komisji w dniu głosowania. Okazało się, że byli tam już „mężowie zaufania” Listy Narodowej.

ZYCIE KATOLICKIE

Koło teologów Uniwersytetu S. Batoiego w Wilnie

Koło studentów teologów Uniwersytetu Stefana Batoiego w Wilnie powstało 23 marca 1921. Zadaniem Koła jest praca na pogłębianiu teoretycznym i praktycznym nauk teologicznych i filozoficznych. Wewnętrzna praca koła ujawnia się w sekcjach, jakie istnieją w jego łonie i tak w r. 1923 powstaje sekcja badań teologii wschodniej. W roku następnym sekcja studjów nad psychologią religii. W r. 1926-7 obok powyższe sekcje rozwijają się miejsce ich anatomizują nowe sekcje, a mianowicie: sekcja techniki i estetyki żywego słowa i sekcja społeczna. W r. 1928-29 powstaje sekcja bibliograficzna, pod kierownictwem prof. ks. dr. B. Wileńskiego.

W myśl inicjatywy przeszerzenia kół naukowych Uniwersytetu S. B. koło teologów rozpoczęło akcję odczytową w okresie świąt Bożego Narodzenia w r. 1929, w różnych miejscowościach i organizacjach społecznych chrześcijańskich. W marcu 1930 r. powstała sekcja oświatowa, która ma na celu przygotowanie kolegów do przyszłej pracy oświatowej wśród szerokiej masy. Akcje oświatowej i odczytowej stawia sobie jako celową przyszość jako jeden z głównych celów. (Kap.)

25-lecie Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie.

Z okazji 25-lecia istnienia Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie, zarząd główny na posiedzeniu w dniu 10 ub. m. postanowił urządzać uroczystość jubileuszową w dniach 7 i 8 grudnia r. b. z programem następującym: dn. 7.XII przyjazd delegatów z prowincji i konferencja o sprawach organizacyjnych, dn. 8.XII nabożeństwo w kościele św. Marcina o godzinie 10 ej i akademja uroczysta o godzinie 12-ej. Szczegóły podane będą w najbliższym czasie. (Kap.)

Dzieło Apostolstwa Chorych jako przyczynka do Akcji Katolickiej.

Na skutek polecenia J. Em. Ks. Kardynała Prymasa Hłonda w parafjach większych archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej powzięto urządzić rekolekcje dla chorych na wzór Niemiec i Holandji. Rekolekcje takie cieszą się ogromnym uznaniem nietylko ze strony chorych i zdrowych parafjan, przynoszą bowiem wielką ulgę cierpiącym. (Kap.)

Kulturkampf w Jugosławii.

W Jugosławii sroży się gwałtowny przy pomocy wszelkich środków władzy prowadzony Kulturkampf przeciwko Kościołowi katolickiemu. Zagranica mało wie o nim, ponieważ cenzura, rozciągająca się nawet na prywatne listy, przejmując wszelkie wiadomości, przeznaczone dla innych krajów. Jak wszędzie, tak i w Jugosławii terenem walki jest szkoła. Idąc za wzorem francuskim, władze dążą do szkoły neutralnej, czyli do szkoły państwowej, nastawionej wrogo względem religii. „Ulepszona” ustawa szkolna z lipca 1930 r. całkowicie uzależniła przyjmowanie nauczycieli do szkół katolickich od dobrej woli władz ministerjalnych. Do wsi katolickich posyła się prawosławnych nauczycieli serbskich i odwrotnie nauczycieli katolickich umieszcza się w okręgach prawosławnych. Inspektorem katolickich szkół prywatnych są prawie wyłącznie prawosławni Serbowie. Szykany wobec szkolnictwa katolickiego możnaby cytować bez końca.

Prasa katolicka podlega najsurowszej cenzurze i nie może odpowiadać na ataki innych piśm, wymierzone przeciwko Kościołowi i Pnpieżowi.

Ten kulturkampf jest inscenizowany przez masonerię serbską, za której plecami stoi wolnomularstwo francuskie. Prezes gabinetu Ziwickowicz jest wolnomularzem wyższego stopnia. (Kap.)

Przy bólach lub zawrotach głowy, szumie w uszach, bezsenności, złym samopoczuciu, pobudzeniu, należy natychmiast zastosować wypróbowany przy tych dolegliwościach środek wodę gorzką „Franciszka—Józefa” 40122

Nie otrzymali mandatów uwierzeni w Brześciu Pragier, Mastek, Bettman (PPS.), Dobroch, Olczyński, Sawicki, Szpiał, Adamowicz (Str. Chłop.), Bagiński, Putek (Wyzw.), Dębski, Kwiatkowski (Str. Nar.), Popiel (NPR.).

Kto wygrał na loterii.

W pierwszym dniu ciągnięcia pierwszej klasy loterii państwowej większe wygrane padły na numery następujące:

Zi. 10.000 Nr. 15597.

Po zł. 5.000 Nr. Nr. 169021, 190373.

Po zł. 2.000 Nr. Nr. 99119, 103620.

DZIS
W RADJO

GODZ. 17-45
J. Skowrońska-Smur-towa
(sopran).

Z Litwy.

Głodówka członków „Żelaznego Wilka”.

KOWNO. (Pat.) 12 członków organizacji „Żelazny Wilk”, aresztowanych w związku z zamachem na szefa policji politycznej plk. Rustejkisa, zwróciło się za pośrednictwem swych adwokatów do władz sądowych z żądaniem zamiany aresztu bezwzględniego na zwolnienie za kaucją za czas rozpraw. W razie nieuwzględnienia tego żądania groziła aresztowani ogłoszeniem głodówki. Władze sądowe odmówiły temu żądaniu i część aresztowanych została przewieziona do więzienia w Szawlach. Oskarżenia w dniu dzisiejszym przestali przyjmować wszelki pokarm.

Ministerstwo bezprawia.

KOWNO. (Pat.) Ministerstwo sprawiedliwości podaje do wiadomości, że akta prawne, sporządzone w Polsce i przelane na osoby trzecie w innym państwie, nie mają mocy prawnej.

Mickiewicz po litewsku odpolszczony. Skandaliczna książka pana Birzyski.

Listopadowy „Przegląd Współczesny” w artykule p. t. „Mickiewicz odpolszczony” donosi o niesłychanym skandalu kulturalnym, jakiego dopuścili się Litwini. Idzie o pogwałcenie pism Mickiewicza, którego w przekładach litewskich odarto z duszy polskiej i sfalszowano na użytek szkół litewskich.

Oto w r. 1927 wyszło drugie wydanie pism wybranych Mickiewicza w Kownie, pt. „Isz A. Mickiewicziaus rasztu”; wybór ten został „przystosowany” do użytku litewskiego przez prof. Birzyskę. Przez trzy lata od ukazania się tej książki, milczano o niej w Polsce. A przecież należało od razu podnieść krzyk z powodu tego skandalu kulturalnego! Z cytatów w obu językach dowiadujemy się, że we wszystkich miejscach, gdzie u Mickiewicza znajdują się słowa o Polsce, o Polakach, o polskiej kulturze — zatarto w przekładzie odpowiednie wyrazy, zastępując je zgola przeinaczeniami.

Raz w przekładach nie użyto słowa „Polska”. To fałszowanie dzieł naszego największego poety, to wymazywanie polskości Mickiewicza — to ohydny zabieg, służący celom politycznym!

Podobnie bezceremonialnie postąpiono sobie w Kownie z przekładem litewskim „Pana Tadeusza”. Np. w epilogu słowa naszego wieszcza „O Matko Polsko! Ty tak świeżo w grobie złożona”, tłumacz przekłada: „Ojczyzno-moj! Ty tak świeżo w grobie złożona”. Wszędzie tutaj tłumacz wkłada pod piór. Mickiewicza słowa obce, całkowicie zmieniające sens inyśli i woli pisarza. Z okaleczonych strzępów, ocਾਲych z pod dojrzej wyostrzonego na kowińskiej oselce noża cenzorskiego, zeszyto Mickiewicza nowego, innego — litewskiego!

Drobne wiadomości.

Zabójstwo konsula.

MOSKWA. (Pat.) W drodze powrotnej z Persji konsul afgański w Taszkencie Sejdmir-Kbasim-Khan, udający się do Aschabadu, został zamordowany i obrabowany w dniu 4 b. m. w odległości 20 klm. od granicy. Mordercę aresztowano. Rząd sowiecki wyraził kondolencje ambasadorowi afgańskiemu w Moskwie.

Zarys dziejów polskiej tajnej oświaty na ziemiach wschodnich.

VII.

Ze sprawozdania na 1-szy stycznia 1916 roku widać, że licząc szkoły założone przez Komitet Edukacyjny, oraz takie, które powstawały samodzielnie, ale podawaly się jego władzy kierowniczej, stan szkolnictwa w Wilnie i na ziemi Wileńskiej był następujący:

W Wilnie Szkół średnich, czyli gimnazjalnych męsk. i żeńsk. 4
Liczba uczących się 815
Szkół miejskich 4 kl. 8
Liczba uczących się 1060
Szkół powsz. element. 30
Liczba uczących się 4500
Wogóle uczących się 6375
Szkół 42

Obok tego w Wilnie istniały: 1) **Kursy naukowe** — z cyklami wykładów o poziomie uniwersyteckim. 2) **Kursy rolnicze** przy Towarzystwie Rolniczym, o podobnym poziomie wyższ. wykładów. 3) **Kursy Ekonomiczno-Handlowe** o takimże charakterze, zorganizowane przez Zarząd Klubu Bankowego. 4) **Nauczycielskich Seminarjów** pięć. 5) **Kursy sześciotygodniowe**, półroczne i roczne dla tegoż nauczycielstwa ludowego.

„Bohaterski” Levine fałszował pieniądze.

WIEDŃ. (Pat.) Kupiec amerykański Levine, aresztowany pod zarzutem usiłowanego fałszowania monet francuskich, będzie odstawiony do sądu krajowego. Policja doszła do przekonania, że Levine, mimo zaprzeczenia, usiłował fałszować monety francuskie. Monety, pochodzące z czasów inflacji, zostały obecnie wycofane z obiegu i mogą być do roku 1935 wymieniane w kasach państwowych. Już teraz daje się zauważyć silny napływ wycofanych monet do kas państwowych. Levine chciał widocznie skorzystać z okazji, gdyż monety owe przy odbiorze nie są zbyt dokładnie kontrolowane.

Wicher i śnieżyca.

GDYNIA. (Pat.) Wskutek śnieżycy i silnego wiatru została przerwana komunikacja telefoniczna z szeregiem stacyj krajowych. Najwięcej uszkodzone zostały przewody na linii Kokoszków — Żukowo i Kokoszków — Ossowa. Silny wiatr powyrwał wiele słupów telegraficznych oraz zniszczył

przewody. Prace nad uporządkowaniem są utrudnione z powodu głębokiego śniegu, który miejscami dosięga 60 cm.

Ofiary wybuchu w kopalni.

BĘDZIN. (Pat.) W ciągu ubiegłej nocy po 60 godzinach niemiędowanej pracy drużyna ratownicza kopalni „Saturn” (po stłumieniu pożaru dotarła do miejsca katastrofy, gdzie znaleziono zwęglone zwłoki ofiar katastrofy Zakrzewskiego i Zurka. Wydobycie na powierzchnię zwłoki poddano oględzinom, które wykazały, że obaj górnicy ponieśli śmierć wskutek uduszenia natychmiast po wybuchu gazów, tj. w niedzielę 16 b. m.

Proces polityczny w Indochinach.

HANC (Indochiny), (Pat.) Jak donosi Agence Indo-Pacyfinque, został wydany wyrok w sprawie 180 osób, oskarżonych o udział w spisku o charakterze rewolucyjnym w prowincji tonkińskiej. Sześć osób skazano na śmierć, 29 na dożywotnie ciężkie roboty, 87 na deportację i 19 osób uniewinniono.

KRONIKA.

Z miasta.

Program obchodu 100-lecia Powstania Listopadowego.

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Komitetu obchodu 100-nej rocznicy powstania listopadowego. Głównym dniem uroczystości będzie niedziela 30 bm. W przeddzień t. j. 29 b. m. w sobotę dokonana będzie dekoracja miasta i odbędą się capstrzyki. Niedzielną uroczystość rozpocznie nabożeństwo, po którym nastąpi pochód na Ponary, gdzie stoczona została krwawa bitwa powstańców z moskalami. Tam nastąpi założenie kamienia węgielnego pod pomnik na cześć 600 poległych powstańców 1831 roku i złożone będą wieńce. W dniu tym odbędą się dwie akademje, jedna w godzinach popołudniowych popularna w sali Miejskiej, druga zaś w teatrze na Pohulance. Będzie to uroczysty wieczór, na który złożą się odczyty o powstaniu listopadowym, o bitwie pod Ponarami, deklaracje, śpiewy oraz „Noc listopadowa” Wyspiańskiego w wykonaniu zespołu teatrów Miejskich. d

Tablice pamiątkowe na domach gdzie mieszkali Mickiewicz.

Grono maturzystów b. l. gimnazjum w Wilnie z lat 1907, 1908 i 1909 ufundowało tablice pamiątkowe na 2 domach w Wilnie, w których zamieszkiwał Adam Mickiewicz, a mianowicie: na domu Nr 5 przy zaułku Literackim i Nr 46 przy ul. Wielkiej.

Sprawy miejskie.

— **Łosiówka będzie doprowadzona do porządku.** Mieszkańcy dzielnicy Łosiówka zwrócili się do p. Wojewody z prośbą o interwencję w sprawie braku komunikacji tych okolic z miastem.

Na polecenie p. Wojewody zbadali stosunki na miejscu w dniu wczorajszym zastępca starosty grodzkiego p. Popławski, wraz z komisarzem P. P. Rustem. Komisja stwierdziła zupełny brak oświetlenia i bardzo zły stan wąskiej ulicy Trębackiej, która w tym wypadku jest główną arterją komunikacyjną z miastem dla 2000 mieszkańców. Rezultatem Komisji będzie zarządzenie należytego oświetlenia ulicy. Z wiosną ulica musi być przez Magistrat uregulowana, rozszerzona i zaopatrzona w chodniki. (d)

Sprawy administracyjne.

Nowe przepisy o ruchu autobusowym.

Z dniem 31 grudnia r. b. wchodzi w życie nowe przepisy ministerstwa robót publicznych, dotyczące komunikacji autobusowej. W terminie tym wszystkie autobusy zaopatrzone muszą być w apteczki Polskiego Czerwonego Krzyża, jedną gaśnicę, alarmowe urządzenie dzwonek, umożliwiające podróżnym danie sygnału kierowcy, odpowiedni komplet narzędzi i części zapasowych, dwa koła zapasowe, dwie strzałki kierunkowe po obu stronach wozu, przygotowanie do oświetlenia w nocy, szyldzik z napisem, że niema miejsc wolnych, oraz wycieraczkę do szyby przed kierowcą. Autobusy nie posiadające tych urządzeń nie będą miały prawa kursować w Wilnie. (d)

Sprawy sanitarne.

— **Silna grypa w Wilnie.** Ostatnio w Wilnie i na prowincji zanotowano pojawienie się niezwykle silnej grypy. Setki osób zapadło na gripę i anginę.

W związku z tym wzmożł się nagły popyt na lekarstwa w aptekach i ruch w Kasie Chorych. Według orzeczeń lekarskich, grypa ma przebieg lekkiej, nie zagrażający życiu pacjentów. (d)

Sprawy robotnicze.

— **Nowe klasyfikowanie ulic.** Przy Inspektoracie Pracy w Wilnie powstała specjalna komisja mieszana, złożona z przedstawicieli właścicieli domów i dozorców. Zadaniem tej komisji będzie klasyfikowanie ulic i domów w celu ustalenia wynagrodzenia dla dozorców. (d)

Sprawy uniwersyteckie.

— **Obchód 100-lecia śmierci Jana Śniadeckiego**, urządzony przez Uniwersytet, odbędzie się w piątek dnia 21 bm. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem żałobnym w Kościele św. Jana o godzinie 11 ej, poczem o godzinie 11 min. 45 odbędzie się Akademja w Auli Kolumnowej z następującym programem: 1) Zagajenie J. M. Rektora Dra Aleksandra Januskiewicza, 2) przemówienie Dra Jarosława Jacyńskiego, Przewodniczącego Rady Miejskiej w Zninie, mieście urodzenia Jana Śniadeckiego, 3) odczyt prof. Dr. Władysława Dzieńskiego pt. „Jan Śniadecki jako matematyk i astronom”, 4) od-

czyt prof. Dra Kazimierza Kolbuszewskiego pt. „Stanowisko Śniadeckiego wobec współczesnych prądów kultury polskiej, 5) odczyt ks. wiceministra prof. Dra Bronisława Zongołowicza p. t. „Jan Śniadecki jako rektor”. Na uroczystości te przybywają do Wilna niektórzy bliźsi członkowie rodziny Śniadeckiej i 2 delegatów ze Znin. Wstęp do Auli tylko za zaproszeniami.

— **Powszechny wykład Uniwersytecki** p. t. Filozofja św. Augustyna, wygłosi ks. dr. Władysław Suszyński we czwartek 20 bm. o godz. 7 w Auli Kolumnowej. Wstęp 50 gr. dla młodzieży 20 gr.

Sprawy akademickie.

— **Lista gospodyń** oraz Gospodarzy honorowych pierwszego Balu Polonistów pod łaskawym protektoratem Jego Magnificencji Profesora Doktora Aleksandra Januskiewicza, w dniu 22 listopada b. r. w górnych salonach Hotelu St. Georgea:

Mec. Abramowicz Witoldostwo, Prezes Bzowski Kazimierz, Prof. Cywiński Stanisławostwo, Prof. Czeżowski Tadeuszostwo, Gen. Dąb-Biernaczy, Prof. Ehrenkreutzowie Stefanostwo, Mec. Englowie Mieczysławostwo, Mec. Florczakowie Kazimierzostwo, Prezyd. Folejowscy Józefostwo, Prof. Gilkelli Stefan, Starosta Izora Waclaw, Rektora Januskiewiczowa Aleksandra, Mec. Jundziłłowie Zygmuntostwo, Woj. Kirtkissowie Stefanostwo, Prof. Kolbuszewski Kazimierz, Prof. Massoniusowie Marjanostwo, Dr. Nagurscy Tadeuszostwo, Prof. Otrębscy Janostwo, Prof. Pigońowie Stanisławostwo, Posel Pimonow Borys, Dyr. Pimonow Jerzy, Dyr. Pimonow Leonidas, Woj. Raczkiwiczowa Radwańska, Romer-Ochenkowska Helena, Sawicz Robortcy Kazimierzostwo, Sedz. Sumorokowie Leonostwo, Prezes Wyszynski, Dyr. Zawadzcy Feliksostwo, Władysław Józefostwo, Prof. Zdziechowski Marjanostwo, Dyr. Zelwerowiczowie Aleksandrostwo, Prezes. Żuchowicz Karol.

Sprawy szkolne.

— **Egzaminy dla eksternów z zakresu 7 kl. szkoły powsz.** rozpoczną się o godz. 4-ej popoł. przy szkole powszechnej Nr. 1. Udokumentowane podania należy składać do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna do dnia 25 b. m. włącznie.

— **Wizytacja szkół muzycznych.** Wczoraj przybył do Wilna radca ministerjalny W. R. i O. P. Janusz Mikotta, który dokona wizytacji wileńskich szkół muzycznych. (d)

Dobroczynność.

— **Inteligentna starszuszka**, chora, nie mająca żadnych środków do życia błaga ofiarne serca o pomoc. Łaskawe datki składaj do Redakcji „Dziennika” dla „starszuszki”.

Kronika policyjna.

— **Obłana smółka walczy ze śmiercią.** Wczoraj na podwórzu domu nr. 6 przy ul. Słowiańskiej zdarzył się wstrząsający wypadek.

Pożniakowa Ewa podczas gotowania smoly wskutek własnej nieostrożności wylała cały kocioł wrzącej smoly na twarz i ciało. Pożniakowa uległa ciężkim poparzeniom. Wezwane pogotowie odwiezło Pożniakową w stanie beznadziejnym do szpitala żydowskiego. (d)

— **Wesoła kompanja magistracka w opałach.** Korsak, Jakowet i Ptak woźni Magistratu postanowili w dniu wczorajszym zabawić się, gdyż pozostało im jeszcze coś niecoś z gaży. Szukając wrażeń chodzili „od gospody do gospody” opróżniając butelki. Nareszcie znaleźli się na ulicy Sofjanej, gdzie wstąpili na „pół literka”.

Tam zetknęli się z paru żydkami, którym zaczęli wymyślać, ci oczywiście obrazili się, zaś jeden z nich krzesłem uderzył Ptaka, który upadł na podłogę z rozbitą głową. Korsak i Jakowet rzucili się w obronę, na żydków,

kortzy krzycząc „pogrom” ulecieli się.

Gdy wesoła kompanja znalazła się na ulicy natknęli się z gromadą żydów, między którymi znajdowali się i uciekiniery z knajpy.

Ci ostatni bez słowa rzucili się na Korsaka, Jakoweta i Ptaka, których poczęli okładać łaskami. Korsak i Jakowet, jako że mniej byli „wstawieni” zdolali uciec, zaś Palikarp Ptak lat 34 zamieszkały przy ul. Lipowej 19, nie zdolał uciec i został pobity do utraty przytomności. Posternikowy VI kom. P. P. widząc, iż Ptak nie daje żadnego znaku życia odwiózł go do Pogotowia Ratunkowego, gdzie po opatrzeniu ran na całym ciele, Ptaka osadzono w areszcie. (s)

— **Kradzieże pałt.** W dniu 19 b. m. Srulewicz Benjamin, Pilsudskiego 13, zameldował o kradzieży pałta męskiego jesiennego koloru marenego, oraz pałta damskiego brązowego z kołnierzem matpim ogólnej wartości 400 złotych.

— W dniu 19 b. m. Niciecka Wiktorja, Zaczysze Nr. 4, zameldowała, iż w dniu 12 b. m. w czasie jej nieobecności skradziono pałto jesiennego koloru plaskowego wartości 300 złotych. Dochodzeniem ustalono, że kradzieżę dokonała Bućko Anna, bez stałego miejsca zamieszkania, którą zatrzymano wraz ze skradzionym pałtem. Pałto zwrócono poszkodowanej.

— **Ofiara nieostrożności.** W dniu 18 b. m. Grażewiczowa Romualda, Dobroczyzna Nr. 1, przechodząc przez jezdnię koło domu Nr. 24 przy ul. Wielkiej została potrącona błotnikiem samochodu osobowego Nr. 14060 prowadzonego przez szofera Jankowskiego Antoniego, Lwowska Nr. 35. Grażewiczowa doznała ogólnych potłuceń ciała. Poszkodowaną przewieziono do szpitala św. Jakoba w stanie niezagrażającym życiu.

— **Pożar.** W dniu 19 b. m. w domu Nr. 68 przy ul. Żydowskiej powstał pożar wskutek silnego nagrzania się kolumny. Przez kolumnę ogień przedostał się na strych domu. Ogień zniszczył sufit i dach. Straż pożarna ogień stłumiła. Strat narazie nie ustalono.

— **Pochwylenie złodzieja pałt.** W związku z dokonaniem kradzieży w dniu 13 b. m. pałta z szatni Instytutu Śniadeckich, przy ul. Nowogrodzkiej 22 na szkodę Obrepalskiego Zygmunta, Wileńskiego 12, dochodzeniem ustalono, że kradzieżę tej dokonał Wilkowski Mieczysław, Końska 4, którego w dniu 17 b. m. zatrzymano. Wilkowski do kradzieży przyznał się i oświadczył, że pałto sprzedał za 45 złot. Lifszyewowi Izaakowi, ul. Wszystkich Świętych Nr. 21. Pałto od Lifszyca odebrano i zwrócono poszkodowanemu.

Kradzieży pałta na szkodę Epsztejna Chaima, Tatarska 10 z tejeż szatni dokonał również Wilkowski Mieczysław, Końska 4, który oświadczył, że pałto zastawił w lombardzie „Kresowja”. Pałto odebrano i zwrócono poszkodowanemu.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Miejski na Pohulance.** Surguczewa „Skrzypce jesiennie”.
— **Teatr miejski w „Lutni”.** Dziś S. Kiedrzyńskiego „Nie rzucaj mnie Madame”.
— **Przedstawienia popołudniowe.** Na Pohulance „Młody las” J. A. Hertzka. Ceny znizone.
W „Lutni” Birabeau „Mała grzesznica”.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 368 mtr.
Program:
Czwartek, dn. 20 listopada 1930 r.
11.58. Czas.
12.35. Poranek szkolny z Filharm. Warsz.
14.30. Kącik dla Pań.
15.50. „Co zrobił i co zamierza zrobić rząd w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego” — odcz. z Warsz., wygl. Kaczorowski.
16.50. Koncert symfoniczny (płyty).
17.15. „Z zagadnień o Istocie twórczości muzycznej” — odcz. z Krakowa, wygl. prof. dr. S. Sachimecki.
17.45. Koncert popołudniowy: wykonawcy — J. Skowrońska - Szmirulowa (śpiew).
18.45. Kom. Akadem. Kola Misyjnego.
19.00. „Skrzynka pocztowa”.
20.00. „Moralność w polityce” — feljton z Warsz.
20.15. „W świetle ramy” — nowosł teatr. omówi Tadeusz Łopalewski.
20.50. Muzyka lekka z Warsz.
21.30. „O te święta ziemczkę” — słuchowisko z Katowic.
22.15. Koncert z Warsz. (dźwięki fortepianowe Padereńskiego).
22.50. Komunikaty i muz. tan. z Warsz.

— „Ludu tego rzesza, Do Matki pośpieszaj, „Za zbawienia” dziękować cud”.

I do tego „ludu—dzieci, skautów, Niemcy strzelali, pejciami i szablami rozpędzali z placu Katedralnego wjeżdżając w progi świątyni i szarżując na nich konno. Polala się krew, ale wzmógł się duch. I ustaly potem pretensje niemieckie do komendowania Oświatą, tylko Dr Węslawski, jako prezes Komitetu Edukacyjnego został wzięty pod silny dozór niemieckiej policji.

A liczba uczących się w samem Wilnie wzrastała przez rok o 1500 głów, choć ludność z powodu nędzy i głodu obrabowanego kraju, w jednym Wilnie zmalała o 15,000 ludzi, którzy wywędrowali na wieś aby się tam jako tako wyżywić. Ludzie w mieście padali z głodu na ulicach, a Zawalna ulica z dwóch stron miała chodniki pokryte leżącymi osłabionymi ludźmi błagającymi o ratunek. Wtedy szeroka działalność rozwinęło Stowarzyszenie Kobiectwo p. n. „Komitet Pań”. Z zamienia jego panie krążyły po ulicach stanowiąc „pogotowie ratunkowe” dla najsłabszych. Z koszyczkami jedzenia pożywnego, z kawą, winem, chodziły między osłabionymi, zbierając i kierując ich do szpitali.

Ludwika Życka.
(D. c. n.)

Granat ręczny na dziedzińcu seminarjum w Borunach.

W sobotę w południe na podwórzu seminarjum nauczycielskiego w Borunach pow. Oszmiańskiego został rzucony granat ręczny, który eksplodował nie wyrażając, dzięki szczególnemu zbiegowi okoliczności żadnej krzywdy znajdującym się na podwórzu 12 uczniom i 2 nauczycielom.

Władze śledcze wszczęły w tej sprawie energiczne dochodzenie. (d)

Powódzie w pow. stołpeckim.

Na terenie gminy rubieżewickiej, derewińskiej i stołpeckiej,

niektóre miejscowości leżące w dorzeczu rzeki Suly zostały ostatnio, wskutek ulewnych deszczów, dotknięte powodzią. Wylaly rzeki Sula pod Karolinem, Najdziennowicami, Nowopolem i Sulą, oraz rzeki Pierekalec, Jaczonka i Szaciłówka. Na wymienionych rzekach rozlana woda uszkodziła 6 grobli, oraz w Nowopolu zniósła most. Niemen pod Stolpcami również wylał. Straty są duże.

Aresztowanie mordercy kpt. rez. Beniszewskiego.

Po dokonaniu morderstwa na osobie osadnika wojskowego kpt. rez. Bronisława Beniszewskiego z gminy Krewskiej pow. Oszmiańskiego i ucieczką domniemanego sprawcy mordu służącego zamordowanego A. Otto Heninga, władze śledcze wszczęły energiczny pościg za mordercą.

Rozesłano listy gończe do wszystkich urzędów i wydziałów śledczych Rzeczypospolitej, równocześnie wydelegowano najzdolniejszych wywiadowców P. P. celem wytopienia mordercy.

Hening po dokonaniu mordu nabył bilet do Poznania, lecz chcąc zmylić ślady udał się do Baranowicz, a stamtąd do Stolpców z zamiarem ucieczki do Rosji sowieckiej. Podczas usiłowania przedostania się na teren sowiecki, został aresztowany. Przy mordercy znaleziono fałszywe dokumenty oraz około 2000 zł. w gotówce.

Aresztowanie 5 komunistów

Władze śledcze w powiatach święciańskim, postawskim i brąslawskim aresztowały 5 komunistów.

U jednego z aresztowanych niejakiego Kavana znaleziono w mieszkaniu stopy bibuły komunistycznej, przeznaczonej na kolportowanie wśród włościan. (d)

Napad bandycki na trakcie lidzkim.

Na trakcie lidzkim na przejeżdżającego kupca Chaima Ejszyskiego w pobliżu wsi Polesowo napadło dwóch uzbrojonych w karabiny bandytów, którzy zażądali wydania gotówki. Gdy Ejszyski odmówił i polecił furmanowi odjechać, bandyci oddali za uciekającym kilka strzałów. Jedna z kul zraniła woźnicę H. Przelaka.

Napad pod Lidą.

Na posterunku P. P. w Żyrmunach w pow. lidzkim złożył zameldowanie mieszkaniec wsi Male - Reksie gm. żyruńskiej

Szot Stanisław, że gdy wracał furmanką z Lidy do domu, na 10 km. od Lidy został zatrzymany przez 2-ch nieznanych mu osobników, którzy pod groźbą rewolwerów zrabowali meldującemu 17 zł. i zbiegli. Również w tym dniu i mniej więcej o tej godzinie, w temże miejscu został zatrzymany m-c wsi Szawdziuki, gm. żyruńskiej Kudło Józef. Napastnicy zrabowali mu paczkę machorki.

Straszny pożar w suszarni lnu.

W dniu 15 b. m. w suszarni lnu u gospodarza Gaduli we wsi Gałyńszczyzna w gminie Sobotnickiej w pow. Lidzkim wybuchł groźny pożar.

W suszarni pracowało 5 kobiet, Helena Łodygo i 4 inne. Po wybuchu pożaru płomienie z szalną szybkością objęły pracujące kobiety i zanim ludność zdążyła przyjąć im z pomocą, Helena Łodygo była już bez życia. 3 inne kobiety przewieziono do szpitala w Sobotnikach, gdzie walczą ze śmiercią. Jedyne jedną udało się prawdopodobnie utrzymać przy życiu.

Podpalenie foiwarku. Onegdaj w nocy podpalony został foiwark Jana Osinińskiego położony w gminie przyborskiej. Dzięki energicznej akcji ratunkowej pożar, zdolano w ciągu godziny zlokalizować. Podejrzanie pada na 2 mieszkańców wsi Bielhoraje, należących do jażeczki komunistycznej. d

Popierajcie Polską Macierz Szkolną

Wileńska 18-7.

MILJONY! MILJONY! MILJONY! Lichtenstein! BO JUŻ DZIŚ rozpoczyna się CIĄGNIENIE I KLASA 22-iej LOT. PAŃSTW. CENA: 1/4 zł. 10 2/4 zł. 20 1/1 zł. 40

PIANINA Najszyniej w wszechświecie firmy „Erard” oraz „Betting” i „K. i A. Fibiger” uznane za najlepsze w kraju

Stają popłatną egzystencję osiągnie każdy inteligent chętny do pracy, obejmując nasze zastępstwo. Początkowo wynagrodzenie prowizyjne, następnie po miesiącu próbnym stała pensja.

W. JUREWICZ były majster firmy „PAWEŁ BURE” Poleca wielki wybór zegarków i biżuterji oraz precyzyjne wykonanie naprawy.

AKUSZERKI AKUSZERKA Marja Laknerowa Przyjmuje od godz. 9 do 7 w., Kasztanowa 7m. 5. WZP69.

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. prof. Sekulowicza, Warszawa, Żorawia 42.

Stenografji listownie, jaknajdokładniej wyuczamy - gwarancja: Instytut Stenograficzny - Warszawa, Kruca 26.

WIĘCEJ PRZESTRZENI W MAŁYM DOMKU. NADBUDOWUJCIE wysoce izolującami, ogniotrwałemi LEKKIMI PŁYTAMI BUDOWLANEMI HERAKLITH! HERAKLITHOWEM! Żądajcie naszych prospektów. AUTORYZOWANE PRZEDSTAWICIELSTWA: G. Piotrowski, Wilno, Holendernia 2 m. 4.

CHOROBY PŁUC GRUŻLICA PŁUC jest nieulegalną i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosztuje miliony ludzi. „Balsam Thiocolan-Age” który ułatwiając wydzielenie się płociny

ZNAKOMITE UZNANE ZA NAJLEPSZE ŻĄDAJCIE Wódki, Likieri i Wina F. Stefan GENELI & S-ka S-KA AKC. W WARSZAWIE.

MIEJSKI KINEMATOGRAF Sala Miejska, ul. Ostrobramska 5

„PREZYDENT” Emocjonujący dramat w 10 aktach. W rolach głównych: Suzy Vernon i Iwan Mozuchin.

„PREZYDENT” Emocjonujący dramat w 10 aktach. W rolach głównych: Suzy Vernon i Iwan Mozuchin.

Mieszkania i pokoje Pokój do wynajęcia Dąbrowskiego 10, m. 7, 4-5, p. p. 4308-81

Dźwiękowy Kino-Teatr „HOLLYWOOD” Dźwiękowy Kino-Teatr „HELIOS” DZIŚ ATRAKCJA SEZONU! PIERWSZY POLSKO-EUROPEJSKI FILM DŹWIĘKOWO-SPIEWNY

„L U X” Emil Jannings i Olga Bakłanowa w obrazie „ULICA GRZECHU” Potężny dramat osnuty na tle życia apasów.

Pokoje do wynajęcia ul. Mickiewicza 22, m. 58 4317 Pokój do wynajęcia ul. Samotnych Subocz 26a, m. 3. 4316-81

UWAGA. CENY ZNACZNIE ZNIŻONE. Wysyłamy na żądanie gotową bieliznę, trykotażę, pończochy, swetry i wszelkie towary włókiennicze po najniższych cenach i w najlepszym gatunku.

DZIŚ rozpoczyna się ciągnięcie I-iej Klasy 22-iej Polskiej Lot. Państwowej GŁÓWNA WYGRANA ZŁ. 1.000.000 23 PREMJE - 0 o

KRZYWICE GRUŻLICE WYCIĘCZNIKI BIOCALCOL KLAWE leczy witaminowo wapniowy

Praca Dąb, jesion, klon, gośba. Stopy dla ogrodzeń po cenie sosny. Drzewo opalowe, deski, kloce kowalskie, rzeźni-machów. Materiał sosnowy dla budowy letnisk.

PROSZKI OD BÓLU GŁOWY dla dorosłych z t. „KOGUTEK” „MIGRENO-NEVOSIN” W TABLETKACH

LEKARZE Doktor B. SZYRWINDT Choroby weneryczne, moczo-p. i skórne Wielka 19, od 9-11-3-7. 4231-5

Dr. K. SOKOŁOWSKI Chor. skórne i weneryczne. Przyjm. od 9-12 15-7. ul. Wileńska 30 m. 14

Praca Dąb, jesion, klon, gośba. Stopy dla ogrodzeń po cenie sosny. Drzewo opalowe, deski, kloce kowalskie, rzeźni-machów. Materiał sosnowy dla budowy letnisk.

Ogłoszenie. Magistrat m. Wilna powtórnie podaje do ogólnej wiadomości, że dn. 25-go listopada 1930 r. o godz. 11 rano w domu № 66, przy ul. Archańskiej (Tabory Miejskie), na pokrycie zaleg. podatku, odbędzie się sprzedaż w drodze licytacji używanego samochodu firmy „Ford” starego typu, oszacowanego na zł. 400-1 należącego do p. Szkolnikowa Mendela.